

Lampo, Hubert (1977), *De heks en de archeoloog*. Amsterdam, Meulenhoff. Vijfde druk. Eerste druk 1967.

Ik heb dit boek blijkbaar gekocht op 31 oktober 1978. Of ik het gelezen heb, weet ik niet (meer). Het zegt me niks (meer), maar wie herinnert zich na 44 jaar nog wat hij gelezen heeft? Het is een onvoorstelbaar langdradig, saai boek waarin niets gebeurt. Het is een brievenroman waarin patiënt Kris Waterschout (archeoloog) en zijn vriend de psychiater, Paul Grijspeert, elkaar brieven schrijven. Het draait, zoals in al die twintigste-eeuwse romans om veel gelul en geleuter rond een spaakgelopen liefde tussen Waterschout en zijn minnares Gilberte Schoonkint – ze zijn niet getrouwd (37) –, die belachelijk genoeg, een heks blijkt te zijn, al wordt nooit duidelijk wat men daaronder dient te verstaan.

De stijl van Lampo is absoluut niet meer te pruimen. Veel te lange zinnen. Eindeloos veel voorbepalingen. En dat 326 bladzijden lang. Niet te geloven dat zo'n rommel minstens vijf keer herdrukt is. Geen enkele jongere van vandaag krijgt dat nog gelezen. Slechts één voorbeeld (279): **Wanneer ik, na vruchteloos aankloppen, de deur van het laboratorium openmaakte, verbaasde het mij nauwelijks, dat Dries Corthout mij niet met de zelfs op onze leeftijd onder gewezen medestudenten nog steeds gebruikelijke, mij persoonlijk wel wat hinderende opgetogenheid van dat-we-toffe-jongens-zijn begroette.**

Ik heb het boek niettemin tot het einde uitgelezen. Het is een volstrekt waardeloos schrijfsel. Langdradig, oninteressant, beneden alles. Dat zo'n auteur ooit populair is geweest, is niet te begrijpen. Hadden de lezers van de jaren zeventig van de vorige eeuw – vijftig jaar geleden – dan werkelijk zo'n slechte smaak? Of in ieder geval een totaal andere smaak? Niet te begrijpen anno 2022. Ik heb de moed gehad om dit onnozele boek tot het einde te lezen, maar ik zal wel de laatste der Mohikanen zijn.

Lampo komt ook over als een zeer pedant schrijver, die graag met zijn oppervlakkige kennis te koop loopt. In dezelfde lijn ligt het irritante gebruik van 'geleerde woorden' zoals 'elucubraties' (23). Op de humaniora moesten we *De komst van Joachim Stiller* lezen en dat maakte toen indruk. Ik heb ook *Hélène Defraye* gelezen, maar geen van beide boeken heb ik nog. Heb ik ze verkocht? Uitgeleend en niet teruggekregen? Weggesmeten?

Ik dacht dat het Nederlands van Lampo onberispelijk was, maar dat valt tegen. Hij schrijft systematisch 'beroep doen op' in plaats van 'een beroep doen op' (112, 116, 176, 184, 188, 237, 293, 313), Voorts 'nauw aan het hart' in plaats van 'na aan het hart' (109), 'gezien' in plaats van 'aangezien' (72), 'het zwijgen aan toe deed' in plaats van 'het zwijgen toe deed', 'hoorde te antwoorden' in plaats van 'behoorde te antwoorden' (82), 'ik had er om moeten denken' in plaats van 'ik had eraan moeten denken', (tussen 100 en 112), "Echte vrienden zijn té zeldzaam, opdat' in plaats van 'dan dat' (112), 'verwijderde zij' in plaats van 'verwijderde zij zich' (132), 'een acteur waardoor' in plaats van 'een acteur door wie' (169), 'die erbij behoorde' in plaats van 'die erbij hoorde' (190-191), 'dat je het' in plaats van 'dat het je' (196), 'bij dokter' in plaats van 'naar dokter' (196), 'om het toch' in plaats van 'om toch' (218), 'het zwijgen aan toe doet' in plaats van 'het zwijgen toe doet' (241), 'aan de schandpaal kluisteren' in plaats van 'nagelen' (250), 'cliëntèle' in plaats van 'clientèle' (269).

Ook fouten tegen het tempus:

'voor hem geweest zijn' in plaats van 'voor hem geweest waren' (292)

Lampo heeft het op 256-266 over een harpiste met een horrelvoet. Wellicht weet hij niet dat een harp vol pedalen zit.

Geen enkele zin uit dit oervervelende boek verdient het om als citaat bewaard te worden, maar ik heb toch twee citaten overgetypt. Niet om de waarde, maar om de onnozelheid van Lampo's geschrijf te memoriseren.

Wat moet je met zo'n boek? Houden? Als literair werk is het waardeloos. Op de tweedehandse markt heeft het niet de minste waarde. Ik zal het boek nog even houden om iets meer dan het dunne novelletje *De Prins van Magonia* in mijn boekenkast te hebben. Maar als ik plaats tekort heb, vliegt het eruit.

Philip Vermoortel
12-2022

CITATEN

22: En dan komt me daar opeens zo'n onbekend Weens joodje, dat Freud heet
52: door die zelfbeheersing getroffen geworden [= oubollige stijl]

ZETFOUTEN

120: oprijp => onrijp
307: afkeurend => afkeurende